

OD PRIKRAĆENOSTI DO OBILJA VREDNOTA

(*Elvira Rocca: Neudate — neželjeni celibat žena, Kršćanska sadašnjost, Zagreb, 1980.*)

N. I. Bačić

Poznata talijanska spisateljica, psiholog i pedagog Elvira Rocca predstavlja nam se ovom malom, sadržajem zbijenom i bogatom knjižicom u kojoj raspravlja o problemu neudanih žena, osvjetljajući taj problem s više različitih aspekata. Knjižica se nedavno pojavila kao 28. primjerak Male knjižnice »Kane« u izdanju Kršćanske sadašnjosti u Zagrebu i jedna je od rijetkih u nas koje govore o ovom problemu, koji je i u našim stranama, kao i u današnjem svijetu uopće, iz dana u dan sve prezentniji. U prva dva odjeljka autorica raspravlja o neželjenom celibatu žena, koristeći se statističkim podacima i ispovijestima određenih kategorija neudanih dobivenima preko anketa, da bi u trećem odjeljku potražila utemeljenost tog problema na određenim čimbenicima života tijekom povijesti.

Govoreći o problemu žene u povijesti Crkve, autorica pokazuje na poznate kontroverze koje u vezi s ovim problemom proizlaze iz starozavjetne knjige o postanku, u kojoj se poznata slika o Adamovu rebru suprotstavlja učenju da je Bog čovjeka i ženu stvorio istodobno na svoju sliku i priliku. Također upozorava i na Pavlova shvaćanja kao i na različite aplikacije starozavjetnog učenja s obzirom na muškarca i ženu, zatim na srednjovjekovno shvaćanje žene, koje je bilo zasnovano na neznanstvenoj potki satkanoj od krivih Aristotelovih anatomsko-fizioloških poimanja koja su vladala sve do unazad nekoliko stoljeća, što su sve skupa, razumije se, odbacile i suvremena znanost i Crkva. Vrlo je poučno stajalište autorice ove knjižice o celibatu transformiranom u izvorište obilja vrijednosti (četvrti odjeljak knjige), ako se svjesno i savjesno prihvati. Uvjet za to treba tražiti u primarnoj izgradnji osobe, tj. u zrelosti u okvirima koje neželjeni celibat žene postaje tek akcidentalija od nebitne važnosti. Stoga se problemi celibata žena svode na probleme odgoja (peti odjeljak knjige), o kojemu u krajnjoj crti ovisi cjelokupno odražavanje buduće osobe, pa i njezino bogato ljudsko življenje u okvirima i slučaju eventualnog celibata.

U posljednjem, šestom odjeljku knjige autorica raspravlja o stavu ukorijenjenom u vjeri, koja celibat žene povezuje s djevičanstvom, u kojemu se sjedinjuje otajstvo siromaštva i ljubavi. To siromaštvo, međutim, ne bi valjalo shvatiti kao materijalnu neimaštinu, jer nije siromaštvo u izvanjskoj, materijalnoj bijedi, nego u prihvaćanju Božje volje i u pokoravanju njegovoj odredbi. Primjer takva siromaštva i s njim povezane ljubavi jest Kristova Majka-Djeвица, zaručnica i majka, koja je svoje djevičanstvo prihvatila ne kao preimućstvo, nego kao svesrdno pokoravanje Božjoj volji i koja u svom djevičanstvu pjeva Gospodinu: »Što pogleda na neznatnost službenice svoje«; koja je, kao što autorica ističe, u svom djevičanskom stanju proživljavala Kenosis svoga sina Isusa.

Knjižica Elvire Rocca vrlo je zanimljiva; pisana je laganim stilom novinarske reportaže koji pridonosi laganom čitanju. Zbog popularne cijene trebala bi ju posjedovati svaka žena, udana i neudana. I ne samo žena! Iako svojim opsegom malena, ova knjižica potiče svakog čitatelja na dublja razmišljanja i — kako se čini — dovodi ga do zaključka da se celibat in ultima linea ne sastoji u odnosu prema braku, nego u odnosu čovjeka prema Bogu, što vrijedi podjednako za ženu i za muškarca.